

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
108. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1933. évi május 13

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai széküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Feszült hangulat Kolozsváron a jobboldali kilengések miatt

Hitleri gyakorlat

(...) Tulajdonképpen befejeztetett. Ujabb meglepetés már nem jön. Illetve, a legnagyobb meglepetés éppen most jön és ez az, hogy a német politikai éra nem hoz újabb meglepetéseket. Most, miután a belpolitikai „Gleichschaltung” megtörtént, át kellene térni a gazdasági forradalomra és a külpolitikai offenzívára. Ez azonban már nem megy. Huzódznak töle és kerülgetik.

A forradalomból hovatovább reakció lett. Hitler egyre békésebb hangokat hallatott kifejezés és egyre inkább nem nyilatkozik a gazdasági élet átszervezésének kérdésében sem. A hang csak addig volt nagy, a gesztus addig széles és az ököl addig kemény, amíg benn az országban „rendet” kellett és lehetett csinálni. A nemzeti-szocialista pártívek leváltották az ellentétes politikai felfogás híveit a hatalomban, a pozícióban és az élet minden megnyilvánulásának vezetésében, de az élet színe, íze és formája nem alakult úgy át, ahogy annakidején azt akár Rosenberg, a külpolitikus, akár pedig Feder, a gazdasági tanácsadó felvázolták.

Az építmény frontját átmázolták, de belül egyetlen szegyet sem mozdítanak. Nem lehet. Nem szabad. Nem — merik.

Most, gazdaságilag, az érdekképviseleti rendszert kellene — program szerint — kiépíteni, de nem építik. Még a fasiszta korporációk formáit sem vázolják fel. Csak beszélnek róla, akadémikusan és német alaposággal taglalják és boncolják eshetőségeit, de egyetlen ujjal sem nyulnak hozzá. Hugenberghoz sem nyulnak, holott Hugenberg teljesen megértett arra, hogy az utból elseperjék. A Stahlhelm, Hugenberg katonasága, erőitlen kényszeralakulat ma már csupán. Géncine és tömegei ugyancsak beolvadtak a nemzeti-szocialista csapatokba. Politikai pártja sincs meg már. Ne feledjük: *Seldte* elhagyta, *Düsterberget* kiröpítették és mégis Hugenberg a Harmadik Birodalom gazdasági diktátora. Az ő diktatúrája valójában nem egyéb, mint konzerválás. Az a feladata és törekvése, hogy semmi ne változzék és tényleg, lényegileg semmi nem is változik. A nagyiparnak hajszála sem görbül és a töke szerezőből a hitleri rendezés passzusokat sehol sem húzott ki még.

Ismételjük: amíg az ellenfél hulláit kellett eltakarítani, forradalmi volt a nemzeti-szocialista diktatúra, mióta azonban a nemzeti-szocialista politika hitének tételeit kellene kiépíteni, reakció lett az új államvezetés.

Nem mer hozzányulni. Nem azért, mert Hugenbergtől fél és azért sem, mert Hugenberg háta mögött Hindenburg áll és az elnök háta mögött viszont a *hadserg* és ma már a restauráció hívei is, hanem azért, mert a megalósulás pillanatában eszmél rá a nemzeti-szocialista irányvezetés, arra, hogy az ő iránya éppen olyan hamis, mint a szociáldemokrácia és a polgári közép koalíciójának. Második Birodalomban is hamis volt az irány.

Hitlerrel és uralmával szemben sok elfogult vélemény és gáncsoskodás jelent meg a világ sajtóiban, de abban a legteljesebb rosszakarát is megegyeztet, hogy hite fanatikus. Senki sem tételezte fel Hitlerrel, hogy korrupt és önös érdekekért akar a hatalom ormára feljutni. Mindenki egyértelműen azt vallotta: hisz a maga terveinek megvalósító voltában és azok megvalósításáért veti oda Németországot viszonylagos nyugalomra és ugynevezett polgári konszolidáltságát. És íme, uralmának hatvanhatodik napján ott tart, hogy áll. Könyveket elégetnek, szindarabokat cenzurálnak, zsidókat kipiszkálnak, intézményeket átmázolnak, de sehol még egyetlen lépés, amely azt mutatná, hogy Németország gazdasági strukturáját a nemzeti-szocialista mozgalom elsorvi és hogy Németország külpoliti-

Huszezer könyvet elégettek a berlini Opera-téren

A német kormány állítólag el akarja kobozni a szociáldemokrata szervezetek vagyonát

Berlin, május 12

Megtörtént: huszezer könyvet elégettek el a berlini Opera-téren. A tér közepén égett a hatalmas máglya, amely előtt megjelentek a teherautók, amelyekről a tűzbe vetették a német kultúra gyönyörű alkotásait: a műveket.

A kormány is megjelent a könyvégetés fájdalmas és szívbemarkoló aktusánál. A kormányt ez alkalommal is stilszerűen a propaganda miniszter képviselte. Göbbels rövid beszédet mondott a máglya mellett. Beszédében a könyvégetés szimbolikus jelentőségét méltatta.

A művelt ember a kultúra és civilizáció hívója tehetetlen fájdalomában könyves szemmel tekint az Opera-tér máglyájának sűrű hamurengetébe. Nem beszél és nem beszélhet.

Ezt az aktust sem a hívó ember, sem Göbbels, hanem a történelem fogja érdeme szerint méltatni.

Elkobozzák a szociáldemokraták vagyonát

Bukaresti lap magántávirata szerint a Hitler kormány most arra készül, hogy

elkobozza a szociáldemokrata szervezetek és a szocdem pártlapok vagyonát.

Jogcímet erre az államellenes vagyonokról szóló rendelet adna, amelyet a szocdem vagyonokra is alkalmazni akarnak.

Hir szerint Hitler fentebb közölt beszéde is érintette már ezt a kérdést és azért támadta olyan erővel és hévvel a szociáldemokratákat, hogy a vagyonelkobzás hangulatát megteremtse.

Egyébként — berlini jelentés szerint — ma letartóztatták Leipart és Grossmann szociáldemokrata vezéreket.

kájában támadó éllel kiütözik a hitleri harci lángolást.

A külső port letakarították és most belső lényegét kellene adni a világ leghatalmasabb ipari és kereskedelmi nemzete, Németország gazdasági életének. Sarkaiból ki kellene tépni a tőkés gazdasági rendszert és úgy fejtelegjére állítani, hogy annak keretei között a munkanélküli embermilliók, ha ideig-óráig is, de kényeret kereshessenek. Ennek a hatalmas átszervezésnek is meg van a maga módja és lehetősége és benne is van a hitleri programban és a federi tervezetben, de nincs benne — akármennyire várjuk is! — a hitleri gyakorlatban. Nem szabad ugyanis egy pillanatig sem azt hinni, hogy a demokrácia keleti és nyugati államai nem látnák szívesen, ha a hitleri gazdasági teória megvalósulna és igazolódna. Minden gazdasági kísérletet szívesen vesz ez a demokrácia és örömmel követ, ha azt látja, hogy általa több em-

Egyébként Hitler tegnap újra hatalmas beszédet mondott, amelyben újra lesegezte egész programját. Ebben a beszédében is élesen támadja a szociáldemokratákat és kifejtette, hogy minden bekövetkezett szomorú eseményért egyedül őket terbeli a felelősség. Kihangsúlyozta, hogy a Német Birodalom csak akkor erős és törhetetlen, ha nem egyes rétegek, hanem a német nép összességének erején nyugszik. Egyetlen célja, — mondotta — hogy a birodalom számára munkásságot és építő erőt találjon. Kijelentette még, hogy egyéni ambíciók nem hevitik. Nincsenek külön ambíciói. Az ő sarkóvén ne álljon egyéb, csak a két szó: Hitler Adolf, de a szerénysége ellenére is érzi elhivatottságát s megy a neki kirendelt uton.

A hallgatóság hihetetlen lelkesedéssel ünnepelte ez alkalommal is Hitler és beszéde végén elénekelt a Horst Wessel indulót.

Newyorkban ismét tüntetnek Németország ellen

Szerdán a zsidó kongresszus rendezésében újabb tüntetés volt Németország ellen. Ez alkalommal Newyork utcáin mintegy 200 ezer ember vonult fel a tüntetők rendben felvonultak Newyork fő utóvonalán. A rendőrség hatalmas készséggel kivonult de rendzavarás sehol sem történt.

Nagy rendőri erők őrizték a német konzulátus épületét, de a konzulátus előtt sem történt kilengés.

Cáfolják a német-francia kereskedelmi egyezmény felmondásának híré

A Havas iroda párisi jelentése szerint cáfolják Párisban azt a hírt, mintha a

francia kormány felmondotta volna a Németországgal jelenleg fennálló kereskedelmi egyezményt.

Németország és Franciaország között e pillanatban nincs teljes jogú és végleges kereskedelmi szerződés. Mindössze egy egyezmény van életben, amely addig szabályozza az állapotokat, amíg az új kereskedelmi szerződés minden pontját illetőleg a két hatalom megegyezésre jut.

Berlinben tegnap az a hír volt elterjedve, hogy Franciaország ezt az átmeneti jellegű egyezményt is felmondotta volna, amit azonban ma a Havas ügynökség megcáfolt.

Rosenberg koszorúja

Mint a B. L. jelentette, Rosenberg Alfréd Hitler sajtóügyi főnöke diplomáciai megbízatással Londonban tartózkodik. Rosenberg tegnap az Ismeretlen Katona sírjára Hitler kancellár megbízásából egy német nemzeti színekkel díszített koszorút helyeztet el.

Ezt a koszorút ellopták. A szobor előtt egy autó állott még, annak utasa leugrott az autóról és a koszorút magával vitte.

A rendőrség megállapítása szerint a koszorút Sears kapitány lopta el, aki a munkáspártnak tagja. A kapitány fia megjelent a rendőrség előtt és kijelentette, hogy apja előre megfontolt szándékkal lopta el a koszorút, amelyet a Themsebe akart dobni, majd jelentkezni akar önként a rendőrség előtt.

Biedermann képviselő kísért a robogó vonatból

Biedermann, a hamburgi szociáldemokratapárt képviselője ma reggel Hamburg és Köln között *Restlinghausen* állomás közelében kísért a vonatból.

A rendőri nyomozás nem tudta megállapítani, hogy öngyilkosság, avagy szerencsétlenség történt-e, avagy egyéb.

Biedermann képviselő holttestét a sínnek mentén megtalálták.

előtt megkísérelte volna a gazdasági „Gleichschaltung” lehetőségét is.

Erről nem volt eddig szó és még mindig nincs szó. Még mindig ott áll az élen Hugenberg, a háboruban naggyá nőtt és a konjunktúrában zsákmányolt nagyipar képviselője, Hinterland és hívők nélkül, de sértetlenül. Nem lökik félre, nem hajtják el, hogy helyébe Feder kerüljön és az országban a kísérlet teljesüljön. Hozzá sem nyulnak.

Ők már semmihez sem nyulnak. A Harmadik Birodalom teljesült. *Gerhart Hauptmann* helyett *Göbbels* írja a szindarabokat, a jazz helyett német valzer játszik a zenekar és a zsidó-profitok helyett a junker-profitok dagadnak, tehát készen áll a Birodalom.

Schacht Washingtonban „alkuszik” és *Nadorny* Genfben „alkuszik”.

Ez forradalom? Ilyennek és ennek hirdette Hitler a nemzeti-szocializmus megébredésének hajnalát?

Az angolok most már dülőre viszik a MacDonald-féle leszerelési tervezet sorsát

Anglia a revíziót elhanyagolja, de még mindig bizik a vámfeverszünetben

Az új kisántant első értekezletének programja

Genf, május hó 12

A leszerelési konferencia nem jut előre. Egyik titkos ülés a másikat követi, de lényegében a konferencia elakadt szeptemberben nem tudják újra elindítani.

Eden, az angol delegátus és Nadolny, a németek megbízottja között tegnap egész napon át tárgyalások folytak, de minden eredmény nélkül.

A helyzet nemhogy javult volna, hanem még jobban elmeresedett amennyiben az angolok váratlanul új álláspontot foglaltak el.

Az angoloknak most már az a véleményük, hogy a MacDonald-féle javaslat egységes és bonthatatlan.

Ezt a javaslatot a németek annakidején elvben is tárgyalási alapul elfogadták és így nem lehet annak letárgyalása felől vitázni, hanem azt vagy el kell fogadni, vagy el kell vetni.

Ez az angol álláspont-változás rendkívüli feltűnést keltett.

Német körök ezt az új angol felfogást ultimátumnak tekintik és rámutatnak arra, hogy az ultimátum jellegű feltétel ellenére is Németország nem adhatja fel jövőjét és annak elsőrendű feltételeit. Eppen ezért Németország visszautasítja ezt az angol ultimátumot, amely valójában azért ilyen éles és határozott, hogy a leszerelési konferencia csődjének felelősségét a németekre háríthassa. A németek éppen ezért a bekövetkezendő csőd felelősségét az angolokra hárítják vissza.

A nagyon éles és kritikus helyzetben a nagyhatalmak delegátusai úgy döntöttek, hogy újabb titkos értekezletet hívnak egybe.

A dolgok megértéséhez tartozik, hogy a már ennyire kiterjedt ellenfél okait is megvilágítsuk. A konferencia egyrésze azt kívánja, hogy a számszerű lefegyverzés kérdésében azonnal döntsön a leszerelési konferencia, míg a németek és olaszok szakaszonként akarják a MacDonald-féle tervezetet tárgyalgatni. Ezért a huza-vonásért az angol nehezményezés, akik azt állítják, hogy a németek szabotálják a leszerelési konferenciát, mert a sürgős döntés ebben a pillanatban nem volna kívánatos.

London és a revízió

A világpolitikában egyébként minden más kérdés éle letompult. Így teljesen elhalványodott a békeszerződés revíziójának kérdése is. Ma az angol képviselőházban Mander képviselő a revízió kérdésében kérdést intézett Sir Simon külügyminiszterhez. A képviselő azírta, hogy a külügyminiszter célszerűnek tartaná-e, ha a Népszövetség alapokmányának 19. pontja alapján a trianoni szerződést Magyarország javára közös elhatározással megváltoztatnák és hogy vajon helyesnek tartaná-e, hogy e kérdés előkészítése céljából, akár csak a mandzsuri kérdésben, bizottságot küldjenek ki.

A képviselő indítványára Sir Simon határozott és félreérthetetlen „nem”-mel válaszolt. Annyi bizonyos, hogy az angol külügyminiszter néhány héttel ezelőtt nem merete volna még ilyen kategorikusan visszautasítani a revíziót, de azóta a német helyzet annyira elmeresedett, hogy Anglia az intenzív revíziós politikától visszahúzódott.

London és a vámfeverszünet.

Az európai politikában ma Angliát egyedül a gazdasági politika utjai érdeklik és így különösen nagy izgalommal várja, hogy a hatalmak a Roosevelt által javasolt vámfeverszünethez hozzájárulnak-e arra az időre, amíg a világ-gazdasági konferencia tart. Mai jelentésünk szerint ennek a vámfeverszünetnek még vannak a maga esélyei. Hír szerint a franciák és amerikaiak már megállapodtak a vámfeverszünetben, de ezt az értesülésünket egyelőre fenntartással kell fogadni, mert ellentétben áll azzal a két nap előtti jelentéssel, amely szerint Franciaország Roosevelt minden ajánlatát az ismeretes minisztertanács visszautasította.

Tekintettel arra, hogy az összes javaslatokat elutasították, nem lehet feltételezni, hogy ezután Amerika maga belemenjen a vámfeverszünetbe. Utóvégre Amerikának nemcsak gazdasági béke, hanem politikai békesznadéka is vannak és így részére az elszigetelt vámfeverszünet nem hozna megoldást.

Ebben a kérdésben egyébként arról számol be tudósításunk, hogy az angolok egész bizonyossággal veszik, hogy a vámfeverszünet megállapodását a hatalmak megkötik és ezért az angol gazdasági minisztérium és Anglia pénzügyi előkelőségei ebben a tárgybán teljes tervezet dolgoztak már ki.

Május 30 : kisántant-értekezlet

A nyugati politika egyre élesebb marakodásától az újjászervezett kisántant nem zavartatja magát. Tovább halad az új államszövetség munkájának kiépítésében. A ratifikálás után május 30-án első értekezletét tartja a kisántant, amelyet sajtóértekezlettel is egybeköt. Az értekezlet két napig tart. A kisántant ezen az

értekezletén állást foglal a leszerelés, a nagyhatalmi direktórium és a világgazdasági konferencia kérdéseiben. Ugyanezen alkalommal megtárgyalják a három állam közös gazdasági, pénzügyi és hajózási ügyeit, valamint a három állam három jegybankjának egy nevezőre való hozását is megkísérik.

A nagyváradi városi tanács viharos ülése

Izgalmas szócsata a strand körül

Nagyvárad, május 12.

A nagyváradi városi tanács csütörtökön délután ülést tartott, amelyet nagy érdeklődés előzött meg, mivel ez ülésen először vettek részt szabadlábrahelyezésük óta a városi tanács internált kommunista tagjai. Az ülés elején Gyarmati kommunista tanácsos kérte, hogy a jegyzőkönyvnek azt a kitételét, mely szerint a kommunista tanácsosok hibásan távolmaradtak az ülésekről, oly értelemben módosítsák, hogy saját hibájukon kívül nem jelenhettek meg. Egy polgármester közli, hogy erre a módosításra nem hajlandó, ami nem kis izgalmat kelt.

Böszörményi szociáldemokrata beszél ezután arról, hogy a munkanélkülieknek kevés támogatást adnak ugyanakkor, a mikor a Skoda-ügy tizenhat milliárdot emésztett fel. Erre több tanácsos feléje kiált, hogy „magát nem vettük és nem vesszük komolyan!”

Majd a Lechner-féle telekvásárlási ügy kerül szóba, amelyet Gyarmati élesen elítél. Beszéde közben rámutat arra, hogy Lechner hadimilliomos, kizsákmányolja a munkásokat s milliókat keresett feketeszeszen.

Egry: Tiltakozom, hogy itt így vádoltanak valakit.

Gyarmati: Ön nem tud erről?

Egry: Nem.

Gyarmati: Itt valami panama történi. A tervbevett strandnak a vitája következik éles viharok közepette. A szociáldemokraták a strand ellen foglalnak állást.

Pelle János: Maguk felelni fognak még azért, hogy az iparosokat meg akarják fosztani a munkalehetőségtől.

Pelle magyarul akar tovább beszélni, de Mihulin tanácsos, annak a Mihulin nagyszalontai komiszárnak az apja, aki megvakított egy magyar újságíró, tüntetőleg befogja a fület.

Gyarmati: Itt lehet és szabad magyarul beszélni!

Kuhári (dolgozó blokk): A strandra nincsen szükség. Inkább népfürdő kellene a munkásság számára, amelynek nincs fürdője.

Egry polgármester a strand kérdését szavazásra teszi fel. A magyarpárti tanácsosok megszavazzák a strandot, mire a dolgozók blokkját képviselő tanácsosok odakiabálnak.

Sós (magyarpárti): Mi munkát akarunk adni a magyar munkanélkülieknek, maguk pedig meg akarják őket fosztani a munkától.

Gyarmati élénken tiltakozik, mire Sós feléje kiáltja: „piszok kommunista”.

Az izgatott és viharokkal tarkított tanácsülés az esti órákban még folyik.

A belpolitika hírei Costachescu, a szenátus elnöke:

Románia nem lehet fasiszta, vagy barbár hitlerista kísérletezések tárgya

Titulescu elutazott Genfbe

Bukarest, május 12.

A belpolitikai életben Maniu távozására és Vajdának pártelnökké való választására után bekövetkezett a legújabb szélcsend. Az ellenzéki pártok az elnökválasztást jó alkalomnak gondolták arra, hogy kampányt kezdjenek a kabinet ellen. Az általános közöny azonban ezt a kampányt már magjában meddővé teszi, a mint nem előzi meg érdeklődés a kormánypártnak május 21-re Bukarestbe összehívott országos gyűlését sem. Nem kétséges, hogy egy hatalmon levő párt mindig össze fog tudni 15–20 ezer em-

bert egy ilyen nagygyűlésre toborozni.

TITULESCU

csütörtökön délelőtt a minisztertanács előtt megtartotta régóta esedékes külpolitikai expozéját, amelyet a kormány ügykejtésében, mint konklúzióban helybenhagyott és Titulescunak az ügyek vitelére teljesen szabadkezet engedett.

Titulescu csütörtökön este már el is utazott Genfbe.

COSTACHESCU,

a szenátus elnöke előadást tartott a bel-

Ez az értekezlet munkarendet is ki akar dolgozni, amely munkarend azonban nem parancs formájában szövegezett határozat, hanem csak direktíva lesz, amely mellett mindegyik államtest a maga függetlenségét és önállóságát megtarthatja. A munkarendet magát a kisántant gazdasági bizottsága elé utalják, hogy az a munkarendet jóváhagyja. Ebben a gazdasági tanácsban a három állam külügy, pénzügyi és kereskedelmi szakértői vesznek részt.

Klofác cseh miniszter ma előadást tartott a kisántant államainak egymáshoz való viszonyáról és a revízióról. A miniszter előadásában kifejtette, hogy a kisántant államainak a revízió kérdésében elfoglalt álláspontja egységes. Megállapította a miniszter, hogy a kisántant azzal, hogy a revízióval szembeáll, nem veszélyezteti a békét, sőt egyenesen annak hasznára szolgál. Szerinte ugyanis, ha a jelenlegi területi határokon változtatnának, ez a határváltoztatás kikerülhetetlenül háborúra vezetne, amelyet pedig a kisántannak minden erejével meg kell akadályozni.

Késő este érkezett genfi jelentések szerint Henderson, a leszerelési konferencia elnöke még egy kísérletet tesz arra, hogy a leszerelési konferencia munkaképességét biztosítsa.

E jelentés szerint Henderson még a mai nap folyamán tanácskozik Anglia, Franciaország, Olaszország, Németország és az amerikai Egyesült Államok képviselőivel, akikkel egyetemben meg akarja állapítani, hogy van-e értelme annak, hogy a leszerelési konferenciát a jelen hangulatban tovább folytassák, avagy napolják el annak üléseit.

politikai helyzetről s ennek során élesen elítélte a jobboldali mozgalmakat, mondván, hogy „Románia nem lehet fasiszta vagy barbár hitlerista kísérletezések tárgya.”

JORGA

gunyoshangu vezércikket irt Maniu lemondásáról. A cikk utolsó mondata így hangzik:

— Hogy megkönnyítsem a nemzeti fájdalmat, egy tapasztalataimból származó biztosítást nyújthatok át: Maniu nem mondott le...

Jorga ezzel azt akarja mondani, hogy a mostani lemondásnak sincs nagyobb értékállósága, mint az ezt megelőzőeknek. Maniu ugyanis sokszor lemondott már, de mindannyiszor vissza is tért.

LUGOSEANU

kereskedelmi miniszter, aki tudvalevőleg nászaton van Olaszországban, megrövidítve szabadságát, visszatér Bukarestbe, hogy nyilatkozzék afelől, vajjon elfogadja-e a részére felkínált római követi tisztelet. Ha igen, annyiban helyette a kereskedelmi miniszteri tárcát Hatigeanu jelenlegi erdélyi miniszterrel vagy Gafencu volt külügyi államtitkárral töltik be.

A KIRALY BELGRÁDBA UTAZIK május 25-én. Május 23-án és 24-én az uralkodó Cernovicban időzik s innen egyenesen a szerb fővárosba megy.

12 KÉRVENY

nyújtottak át szerdán a királynak a Carolina Victorien, az egyesülés napi felvonulás alkalmával. Az uralkodó az összes kérvényeket elfogadta.

Kolozsváron letartóztatottak egy áldiákat

Kolozsvár, május 12
A kolozsvári rendőrség letartóztatta Konslanski Sándor áldiákat, aki a pádovai egyetem végzett hallgatójának adva ki magát, könyvirodalmányokat gyűjtött díjromájának nosztrifikáltatási költségeire. Konslanski hosszú ideig szélhámoskodott Temesváron is, ahol jelentősebb összeget gyűjtött össze.

Akció a román-francia gazdasági kapcsolatok kimélyítésére

Temesvár, május 12

Grigore Jon, a temesvári iparkamara új főtitkára letette az esküt. Ezzel egyidejűleg elbucsuztatták Lendvai Jenőt, a régi főtitkárt is, aki a bukaresti francia konzul tiszteletgyűjével a párisi tavaszi vásár tanulmányozására utazott. Lendvainak állítólag nagyobb szerepet szántak a román-francia gazdasági kapcsolatok mélyítése terén, különös tekintettel a németellenes relációkra.

Izgalmas hangulat Kolozsváron

A hitlerizmus példaadó hatása alatt egyre nagyobb arányokat öltenek a kilengések
A hatóság nagyarányú előkészületeket tesz a rend védelmére

Kolozsvár, május 12.

Az egész ország területén lankadatlan erővel folyó hitlerista izgatás súlyos — és amint azt minden józanul gondolkodó ember előre láthatta. — kisebbségellenes irányú tüntetésben robbant ki Kolozsvárt. Mielőtt a szomorú kilengések ismertetésébe kezdenénk, újlag le kell szögeznünk azt, amit már megmondottunk a tordai magyarellenes rombolások és a tegnapi kolozsvári események előtt is: **telkiismeretlen, ostoba merénylet követ el az, aki a kisebbségi polgárokat akár nemzeti, akár vallási alapon, hitlerista barbárműsorokra izgatja.** Erre a gyűlölködő, visszamaradott szellemiségre a kisebbségek csakis ráfizethetnek, hiszen nem lehet kétséges az, hogy az elvakult sovinizmusnak, a faji gondolat mesterkénti túlzásbavitelének csakis a nemzetiségek lehetnek az áldozatai.

A hitlerizmusnak az erdélyi magyarságban is akadnak megvédői, vagy keresni akaró apostolai. Azt kell hinnünk azonban, hogy ezeknek a munkája Torda és Kolozsvár után, valamint azután, hogy a román sovinizmus vezérlapja, az *Universul*, új magyarellenes kampányt hirdet be, meddő marad.

A kisebbségek létalapja sorsszerűen csakis a megértés, a szabadság, a jogegyenlőség, a haladás lehet. Aki egyebet hirdet, az korlátolt, vagy üzletet akar csinálni!

EGY SZERENCSETLEN ELIRÁS

Kolozsvárt a hitlerista uszítás következtében már hetek óta feszült volt a hangulat. Május 10-én, az egyesülési ünnepén szélsőséges következtet be, de csütörtökre virradólag azután annál nagyobb erővel robbant ki a sovinizista szenvedély.

Az indulatok új hullámszárát az egyik kolozsvári kisebbségi lapnak, a „Mai Világ”-nak szerencsétlen szedési hibája indította meg. A *Mai Világ* ugyanis keddi számában szokászerűen bejelentette, hogy legközelebbi száma a közbeeső egyesülési ünnep miatt csütörtökre fog megjelenni. Ebben a sablonos híreszkében az egyik szó kinos szedési hiba következtében eltorzított formában jelent meg, olyképpen, hogy **értelme valóban bántó, felháborító és triális lett.**

Kolozsvár román lakosságának felháborodása az azonnali ügyészi vizsgálatban fejeződött ki. A vizsgálat során az ügyészség lefoglalta a lapszám kéziratát és megállapította, hogy a szerkesztőség rendes szöveggel adta nyomdába a híreszke kéziratát, amelyet Kerekes Mihály, egy felmondásban levő szedő szedett ki. Ezért a szerkesztőséggel szemben az eljárás azonnal be is fejeződött, ellenben leírtatották Kerekes Mihályt, akiről feltételezték, hogy a hibás szavacska szándékosan, bosszúvágyból szedte rosszul. Később azonban Kerekest is szabadlábra helyezték.

Tehát minden kétségen kívül kiderült az, aminek ellenkezőjét egyébként feltételezni sem lehetett, a szerkesztőség részéről semmiféle szándékosságnak még csak az árnyéka sem fogott fenn. Ennek ellenére a sajtóhiba nem maradt következmények nélkül. A kolozsvári egyetem román hallgatóinak sorában agitáció indult meg s ez annál könnyebben fogott, mivel a diákok hangulata az utóbbi hetek eseményei következtében amugyis felajzott. Hogy a légkör mily feszülté vált, mi sem bizonyítja jobban, minthogy

a magyar újságnak a *Malom-utca 12. szám* alatt levő szerkesztőségét egy teljes század csendőrről volt kénytelen őrizetbe venni.

A román nacionalista diákság indulatait különösképpen tüzelte az, hogy a kolozsvári német konzulátus a szerdai nemzeti ünnep alkalmával a német birodalmi lobogó mellé kitűzte a piros alapon fehér körben elhelyezett fekete horogkeresztet hitlerista lobogót is. Ezek a Hitler-lobogók aztán megjelentek az egyesülésiünnepi felvonuláson is és jelenlétük előkészíteték a szenvedélyek kirobbanását.

Szerdán este 8 órára a diákok már kisebbségellenes tüntetést akartak rendezni, ez azonban az ünnepi diszfelvonulás miatt elmaradt.

VERÉS AZ EGYETEMEN

Csütörtökön a nacionalista diákok szenvedélyei zsidóverésekben nyilvánultak meg. A hitlerista diákok ötös csoportokban felvonultak az egyetem elé és

az összes fakultások zsidó hallgatóit súlyosan bántalmazták.

A támadók nem kimélték a gyengébb nemet sem. Erősen megverték Rácz Paula 19 éves orvosnő hallgatót, aki az elszemvedett tülekek után kétségbeesve, zokogva futott be a rektori irodába. Itt ígéretet kapott arra, hogy elégtételt fog kapni.

Nem érdektelen egyébként, hogy a zsidó diákok a már napok óta izgatott atmoszférára való tekintettel távol akartak maradni a kurzusokról, azonban a rektor, *Stefanescu*

Goanza, hirdetményt ragasztott ki, hogy az összes fakultások zsidó hallgatói jelenjenek meg az előadásokon, mert bántalmazások nem lesznek. Tehát egyenesen felszólította a zsidókat az előadások látogatására, akik a felszólítás alapján jelentek meg az egyetemen. Valószínűnek látszik, hogy a rektor teljes jóhiszeműséggel jár el, azonban nem számíthatott azzal, hogy a huzamos ideig tartó verések idején egyetlen szál rendőrt sem lehet majd felfedezni a főiskola tájékán.

Az egyetemeken egyébként a zsidóverések a délutáni órákban is folytatódtak.

Gyűlés a Mátyás-szobornál

A csütörtöki déli órákban mintegy 500 főnyi diákság gyűlt össze a Mátyás szobornál, ahol izgalmas beszédek hangzottak el, amelyek egyrészt antiszemita irányzatúak voltak, azzal a konklúzióval, hogy az összes zsidókat ki kell verni, másrészt magyarellenes tendenciájuknak bizonyultak s a *Mai Világ* ellen megtörtént lépések szükségességét hangsúlyozták. A diákok izgalma fokozta az, hogy a Tábla vádtanácsa a gyűléssel egyidejűleg ült össze, hogy döntson a letartóztatásban levő vaskardista diákok sorsáról, akiket tudvalevőleg azzal vádolnak, hogy erőszakot al-

kalmaztak a vaskardista otthon felosztásánál, a karhatalommal szemben.

A diákok a gyűlés befejezése után négyes sorokba fejlődtek föl és körüljárták a Főteret, magyar lapok szétrombolásával fenyegetődzvén. A karhatalom időközben elállta a mellékutakat bejáratait s így a tömeg megelégelt a tüntetéssel. Amikor azonban a New-york-kávéház elé értek, megtámadták és súlyosan összeverték *Gerő Sándort*, a „Bombacímű” hetilap szerkesztőjét. *Gerő* fájdalmas zúzódásokat szenvedett.

Szabadlábra helyezték a vaskardistákat

A Tábla tanácsa egyébként salomoni ítéletet hozott a letartóztatásban levő vaskardista diákok ügyében. A törvényszék döntése emlékeztetesen szabadlábra helyezésről szólt. Ezt a verdiktet az ügyészség megfeleltette. A tábla most kiegyenlítő megoldást keresett. Elrendelte ugyan a diákok szabadlábra helyezését, de egyben kimondta a gyorsított eljárás alkalmazását s így lehet, hogy a diákok ügyében már pénteken megtörténik a főúrrágást.

A vaskardistákat a döntés után azonnal szabadlábra is helyezték. A fogház kapujában nagyszámu diákcsoport várta őket, hurra-za válla emelték a gardistákat, majd autót elrohantak velük.

Az izgatott hangulat miatt Kolozsvárról a kisebbségi lakosság körében nagy a nyugtalanság, amit csak kevésbé enyhít az, hogy a hatóságok nagyarányúnak látszó előkészületeket tettek az eselleges zavargások elfojtására és a veszélyeztetett napilapok szerkesztőségét is erős készletséggel őriztetik.

INCIDENS A TEMESVÁRI ÜNNEPEN

Temesvári tudósítónk jelentése szerint a Bánság fővárosában kinos feltűnést keltett az, hogy a temesvári műgyetem hallgatói nem vettek részt az egyesülésiünnepi felvonuláson. Távolmaradásuknak állítólag tüntető jellege volt, a diákok ezzel a kormányt a jobboldali szervezetek ellen hozott intézkedéseivel szemben akartak demonstrálni.

A KORMÁNY ÚJ INTÉZKEDÉSEI

A csütörtöki minisztertanácsban a kormány állítólag új, erőlyes intézkedések fogantatását határozta el a jobboldali kilengésekkel kapcsolatban.

Súlyosan inzultáltak egy egyetemi tanárt

Bezárják az egyetem összes fakultását?

A késő esti órákban a negyedéves zsidó orvosnő hallgatók, akik a Pásztor-intézetben kurzust hallgattak, a kurzus terméből kijövet összecsalákoztak a vaskardista diákokkal. Ugyanekkor arra ment dr. *Popa Rubin* egyetemi magántanár, az anatómiai intézet helyettes vezetője, aki a zsidók mellé szegődött csak azért, hogy a vaskardisták ne bánták a zsidó diákokat, Dr. *Popa* már régóta szálka a vaskardista diákok szemében, mert a tanár a folytonos incidensekre hivatkozással nem tartja meg előadásait.

A vaskardista diákok annak ellenére is, hogy az egyetemi tanár a zsidó diákok védelmére kelt, megtámadták a zsidó diákokat és közben a tanárt is súlyosan megverték. Dr. *Popa* professzort lakásán ápolták.

Az egyetemi tanács egyébként holnap reggel összeül. Azzal számolnak, hogy a tanács becsukja az egyetem valamennyi fakultását.

A hangulat egyébként elcsendesedett. A *Mai Világ* szerkesztőségét a csendőrség még mindig őrzi, de a lap megjelenik.

Ma futtatott volt a hangulat a kolozsvári futballpályán is, ahol a *Bocskai-Universitatea* mérkőzés zajlott le. A mér-

közést az *Universitatea* nyerte meg 2:1 (1:0) arányban.

A meccsen is hihetetlen izgalmas volt a hangulat.

A tribünön súlyosan megverték *Gyürke István* birkózót.

Azért verték meg, mert a *Bocskai* győzelmének drukolt.

Városrendezés Brassóban

Brassó, május 12.

Brassó törvényhatósági város tanácsa ma délután tartotta meg a régi tanácsház nagytérben rendes havi gyűlését, melyen *Voicu Cornel* dr. polgármester elnökölt. A tanács magyar tagjai közül jelen voltak: *Debrezzy Béla* dr., *Hettmann Antal*, *Nagy Béla* és *Szele Béla* dr. A közgyűlés megválasztotta a városi illetékeket kivető bizottságokat, melyekbe magyar részből *Harmath Zoltán* dr., *Nagy Béla*, *Binder Károly* és *Gál Jenő* kerültek be. Folyó természetű ügyek után *Szele Béla* dr. előadásban tárgyalta a tanács a városi köztemető ügyét. Az előadói javaslat ismertetése a kérdés nagy fontosságát és sürgősségét és aztán kimutatta, hogy a köztemető céljaira a legalkalmasabb a *Rakodó-völgy* eleje. Javaslta, hogy a közgyűlés elvben mondja ki,

hogy a köztemetőt a *Rakodó-völgyben*, a mai főt ut mindkét részén helyezi el, a rendes közlekedés részére pedig a hely alatt új utat létesít. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az előadói javaslatot és hozzájárult *Nagy Béla* kivánságához, hogy a város vezetősége tegyen meg minden intézkedést arra nézve, hogy a *Rakodó-völgy* mindkét erdős oldala véderdőnek nyilváníttassék és így a völgy gyönyörű képét további fakitermelés ne torzíthassa el.

Ugyanazak *Szele Béla* dr. előadásában tárgyalta a tanács a közúti vasúttal kötött újabb egyezményt, mely szerint a közúti vasut június másodikáig felépíti *Hosszufaluban* új gépházat és azonnal megkezdí és a legsürgősebben befejezi a *Bertalanról* a *Sétatérig* terjedő szakaszon a sínek felszedését. A költségek fedezéséhez a város hatszáz ezer lejfel járul, mely összegből négyszázet most fizet le, a többit a jövő évi költségvetésbe veszik fel.

A város fejlődésének célját szolgálja a tanács azon további határozata is, mely megadja a jogot a *Distribuirea* részvénytársaságnak, hogy az *Alsó-Sétát* bolonyai végénél földalatti illemhellyel összekötött benzinkutat létesítsen a saját költségén. Az építmény, mely körülbelül egy millió lej befektetést igényel, 15 év múlva a város tulajdonába megy át. Az illemhely, valamint az épületben elhelyezendő áruhelyiség azonnal a város használatába és tulajdonába megy át és ezen felül a vállalat fizet a városnak évi hatvan ezer lej bért is.

Több interpelláció után a gyűlés kevéssel hat óra után ért véget.

— **Szivbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek** a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Lapzártakor jelentik

Németország bejelent a fegyverkezést

Neurath külügyminiszter a *Leipziger Illustrierte Zeitung* tudósítójának kijelentette, hogy mivel nincs remény arra, hogy a felfegyverzett hatalmak légiflótájakat megsemmisítsék, hogy 10 és fél centiméternél nagyobb kaliberű ágyukat ne építenének és létszámukat csökkentse. Németország is kénytelen légiflótát építeni, nagykaliberű ágyukat bevezetni és nagylétszámú katonaságot tartani.

Bombamerénylet a belgrádi királyi palotában

Zágrábi jelentések szerint a konakban ma bombamerénylet volt.

Belgrád tagadja a hírt. Zágráb is csak fenntartással közli. A merénylet részletei hiányoznak.

A ROHAMOSZTAGOSOKAT KATONASÁGNAK MINŐSÍTETTEK

A leszerelési konferencia ma 9 szavazattal kettő ellenében az acélszakosok és nemzetiszocialista rohamosztágot katonaságnak minősítette. Nyolc állam tartózkodott a szavazástól. Ezek: Amerika, Olaszország, Ausztria, Spanyolország, Svédország, Finnország, Japán és Törökország. A hadsereg kulcsszámát a Népszövetség holnap állapítja meg.

HEIDELBERGNE IS MEGHALT

Heidelberg Vilmosné ma este hét órakor a szanatóriumában szintén meghalt.

Kezőbb lett az
Vomaltine

KIS DOBOZ 30	98
KÖZEP DOBOZ	98
NAGY DOBOZ	115
CSALÁDI DOBOZ	320

Az új lengyel kormány is megalakult

Varsó, május 12.

A köztársasági elnök választásával kapcsolatban természetesen a lengyel kormány is lemondott.

Az elnök ismét a Jegrezejevics kormánynak adott megbízást. A kormányelnök a volt kabinet minden tagját megtartotta, kivéve a földművelésügyi minisztert, aki nem volt hajlandó a kormányban továbbra is megmaradni.

Mit követelnek a hunyadmegyei nyugdíjasok

Déva, május 12

A hunyadmegyei nyugdíjasok szövetsége Herbai Ágoston nyugalmazott polgármester elnökelete alatt most tartotta meg rendezési közgyűlését. Az elnök által előterjesztett zárszámadások elfogadása után, különböző adminisztratív ügyeket tárgyaltak, majd a nyugdíjasok sereglőinek orvoslása végett egyhangúlag az alábbi határozati javaslatot fogadták el:

Követelik a nyugdíjak egységesítését, a nyugdíj azonnali folyósítását, az aktív szolgálatból való kilépés hónapjában, a nyugdíjra kivetett globáladó megszüntetését, a nyugdíjnak minden hónapban ugyanazon napon való pontos kifizetését. Követelik ezenkívül az 1931. és 1932. évi nyugdíjhátralékok (beleértve az 1932. évi július havi különbözetet is) készpénzben való azonnali kifizetését, az iskolai tandíjak leszállítását azon nyugdíjasok gyermekei részére, akik a nyugdíjon kívül más jövedelemmel nem rendelkeznek. — Követelik a temetkezési segélynek minden esetben azonnali kiutalását. Erélyesen tiltakoznak az újabb nyugdíjleszállítások ellen s követelik, hogy az 1933. március havi nyugdíjához térjenek vissza.

Az elfogadott határozati javaslatot egy-egy példányban elküldik a pénzügyminiszteriumnak, a kerületi nyugdíjpénztárnak, kolozsvári és bukaresti központjaiknak. — végül közbenjárást kérve — az összes megyebeli szénatoroknak és kamarai képviselőknél is.

Ismét háború tört ki Paraguay és Bolivia között

Nemoyork, május 12.

Paraguay ismét hadatüzent a bolíviai kormánynak.

Bolivia a hadüzenetet támadó jellegűnek minősíti és védelemért a Népszövetséghez fordult. Bolivia arra kérte a Népszövetséget, hogy alkalmazzon szigorú rendszabályokat.

A mai „fogasztás” 10 százalékból nem tudnak a pincérek megélni

Kolozsvár, május 12

A kolozsvári pincérek bérmozgalmat kezdtek. Azon a 10 százalékon kívül, amit a vendég kiszolgálási díj címén fizet, semmi jövedelmük nincsen. A mai „fogasztás” mellett ez a 10 százalék a kevésbé is kevesebb, s így a pincérek az új kollektív szerződés megkötésénél érthetően olyan követelésekkel állottak munkaadóik elé, amelyek számukra legalább a létminimumot biztosítják, vagyis fixfizetést.

A munkaügyi inspektorátus előtt már folynak a tárgyalások, a jelek szerint azonban nem sok kilátás van a békés meg egyezésre, mert a főnökök az eddigi állapotok fenntartásához ragaszkodnak. — Ilyen körülmények mellett nem lehetetlen, hogy a pincérek sztrájk segítségével próbálják kiharcolni követéseiket.

Szatmári jelentéseink szerint az ottani pincérek, ugyancsak a bérkérdés kapcsán sztrájkba léptek. A kávéházban és az éttermekben egyikük sem jelent meg. A pincérek itt is azt rosszalják, hogy az étkezésen kívül, csak azt a bizonyos 10 százalékot kapják, illetőleg annak is csak egy töredékét, mert a tulajdonos előzetesen lecsap belőle néhány percentet. Emellett viszont napi 12—14 órát dolgoznak.

Tatai Pál, a munkaadók képviselője a pincérek követeléseit alaptalanoknak minősítette s minthogy a munkaadók sem mutatkoznak engedékenyeknek, a sztrájk egyelőre folyik.

Borzalmas vérfürdőt rendeztek a japánok egy kínai városban

Nők és gyermekek a géppuskák előtt

Peking, május 12.

Pekingi jelentés szerint Hyman kínai város bevétele után a japánok borzalmas vérfürdőt rendeztek.

Kélezer embert, férfit, nőt, gyermeket egyenesen, gépfegyverek elé állítottak és

halomra lövöltek.

Ezt a vérfürdőt a japán hadsereg azért rendezte el, mert a kínai hadsereg a városban önkénteseket hagyott hátra, akik a magánházakból sortűzzel fogadták a bevonuló japán hadsereget.

MI EZ?

Nagypárad, május 12

Nagyvárad munkatársunk lakonikus rövidséggel ma a következő távirati hírt közli velünk:

— Kövér Gusztávot, a Magyar Szó főszerkesztőjét kiutasították az országból. Kövérnek eddig még ismeretlen indoklással megvonták állampolgárságát. Az utasítást a belügyminiszterium adta ki.

Nem ismerjük még ennek az elképpezett hiralásnak a hátterét, s így a most annyira szükségesnek látszó határozottsággal nem szólhatunk még hozzá a ki-

Kövér Gusztávot „megvonták az állampolgárságot” és kiutasították az országból

utasításhoz. Azonban már eleve is hitetlenkedő csodálkozásunknak adunk kifejezést afölött, hogy

a belügyminiszterium egyszerűen megvonhatta valakinek az állampolgárságát.

Az efféle megvonás, már amennyire a mi közjogi ismereteink terjednek, a legönkéntesebb aktus lenne és amellett a legveszedelmesebb precedens is.

Nagyon kíváncsian várjuk, hogy mi ez?

A Népszövetség pénzügyi bizottsága meg van elégedve a magyarországi helyzettel

Budapest, május 12.

Félhivatalosan jelentik:

A Népszövetség pénzügyi bizottsága a következő jelentést terjesztette a Népszövetség tanácsa elé:

Magyarországon bizonyos haladás történt abban az irányban, amelyre névbe januárban a Népszövetség pénzügyi bizottsága és a magyar kormány között létrejött. Ez a haladás azoknak az erőfeszítéseknek köszönhető, amelyeket a magyar kormány a személyi és egyéb terhek csökkentése, illetve az egyenes adók

emelése terén tett. A Népszövetség bizottsága tudomásul vette, hogy a magyar kormány hitelezőivel fenntartotta az érintkezést és hogy továbbra is velük egyetértve igyekszik eljárni.

A jelentés ezután részletesen foglalkozik Magyarországon helyzettel, majd rámutat arra, hogy mióta a múlt év novemberében Magyarországon bevezették a kompenzációs rendszert, az ország külkereskedelmében is javulás állott be úgy, hogy 1933 első negyedében a kivitelt az előző évi első negyed 11 százalékkal meghaladta.

Heidelberg Vilmos budapesti bankár és felesége öngyilkosságot követtek el

Heidelberg meghalt, felesége haldoklik

Budapest, május 12.

A fővárosi törvényszék már napok óta tárgyalja Heidelberg Vilmos, az ismert budapesti bankár és társainak valutaüzérkedési bűnperét. Az ügyben csütörtök reggel szenzációs és egyúttal mélyen megdöbbentő fordulat történt, amennyiben

a Heidelberg-házaspár ismeretlen méreggel megmérgezte magát.

Heidelberg fivére, csütörtökön, a kora reggeli órákban bátyját meg akarta látogatni. A lakás zárva volt s minthogy a bentlevők a csengetésre, sőt az erőteljes kopogtatásra sem jelentkeztek, a korai látogató az egyik szomszédos lakásba ment s onnan telefonon felhívta Heidelbergek lakását. Ez is eredménytelen maradt, mire rosszat sejtve,

feltörte a lezárt ajtót és behatolt a lakásba.

A hálószobában ott feküdt a 63 éves bankár és 52 éves felesége, viaszszárga arcú, teljesen mozdulatlanul, jóllehet még mindketten életbe voltak. A kétségbeesett fivér nyomban értesítette a mentőket, akik az eszméletlenül fekvő házaspáron gyomormosást hajtottak végre, hogy az ismeretlen méregt eltávolítsák. A méreg időközben azonban annyira felszívódott a szervezetbe, hogy az idős házaspár minden beavatkozás ellenére sem tért magához. Ekkor aztán mindkettőjüket a Szi-esztia-szanaszatóriumba szállították, ahol

Heidelberg Vilmos anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszatérte volna, délelőlt feltávozott. Felesége állapota az orvosok véleménye

szerint szintén olyan súlyos és reménytelen, hogy rövid időn belül követi a halálba férjét.

Az öngyilkos házaspár kilenc bucsulevet hagyott hátra, amelyben arra kéri hozzátartozóikat, hogy „hagyják őket meghalni!”

A hatóság kihallgatta Heidelbergek hozzátartozóit, akik egyöntetűen azt hangoztatták, hogy az öreg bankár régóta foglalkozott az öngyilkosság tervével és többször kijelentette, hogy végez magával.

Az öngyilkos házaspár tragédiája mély benyomást keltett Budapesten, ahol Heidelberg közismert pénzügyi tekintély volt.

Az öreg Heidelberg tragédiáját megdöbbentővé teszi az is, hogy a neve alatt vezetett bankház üzleti tevékenységében már hosszú idő óta nem vett részt és arra befolyást nem gyakorolt. Az üzletet fia vezette.

Heidelberg már egyizben volt vizsgálati fogságban, ahonnan magas kaució ellenében került szabadlábra.

A tárgyalás folyamán többször hangoztatta ártatlanságát és az izgalmak hatása alatt a beteg öregember többször elájult.

Heidelberg Béla Györgynek, az elhunyt bankár vizsgálati fogságban ülő fiának, a cellában adták tudtul a kettős öngyilkosságot. A fiatal Heidelberg zokogva hallgatta szülei megrázó tragédiáját.

A főtárgyalás természetesen tovább folyik, mindössze annyi intézkedés történt, hogy a főtárgyalás egy napig szüneteljen.

Május 10 ünneplése

Bukarest, május 12.

A május tizediki nemzeti ünnepet Bukarestben a szokásos pompával ünnepelték meg. A házakat fellebegőzték, a székesegyházakban ünnepi istentisztelet volt, amelyen a király, a kis trónörökös, a kormány tagjai és a hatóságok fejei is megjelentek. Ezután a király és kísérete az ünnepi gyűlés színhelyére lovagolt, ahol a nagy katonai ünnepség zajlott le. Közben mintegy ötven katonai repülőgép keringett a város felett. Este katonai felvonulások voltak fátylasmenettel és zenés takaróval.

Brassóban derűs tavaszi időben ünnepelték a május tizedikét. Az ünnepség 21 ágyulóvéssel kezdődött. A helyőrségi csapatok, egyesületek és iskolák felvonultak a piacra, ahol Florescu tábornok hadtestparancsnok, Cutaanu megyei prefektus és Voicu polgármester vonult el a felsorakozott csapatok frontja előtt. Noha a szép napon igen sokan kirándultak, az utcák így is zsúfolva voltak. A felvonulás után a megyei prefektúrán ünnepélyes fogadtatás volt, három óra-
kor az Astrában a középiskolák tartottak emlékünnepet, majd este kilenckor a helyőrség zenés takaródója fejezte be az ünnepi napot.

Hasonló ünnepségek voltak az ország minden városában.

A gabonavilágtermés állása

Róma, május 12.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez április hó folyamán érkezett jelentés alapján most tette közzé első összefoglaló jelentését az intézet a vetések állásáról.

Európában a gabonaneműek általában nagyon jól teleltek és az évszak időjárásai változásai aránylag igen csekély, mondhatni teljesen jelentéktelen károkat okoztak. Április közepén valamennyi államban nagyon kielégítő volt a vetések állása; néhány vidékről, különösen a nyugati részekről szárazságról, máshonnan esőzésekéről érkeztek jelentések, amelyeket igen hideg idő követett, ami azonban különösebb károkat nem okozott. Nincs kizárva, hogy Európában még az 1932-es termelési időszak eredményét is felülmúló kitünő arányos következik.

Az Egyesült Államokban a téli időjárás rendkívül kedvezőtlen volt az őszi vetések számára. Fagyok és szárazság igen nagy károkat okoztak a vetésekben. A károsult vetés nagyságát közel 30 százaléka lehet becsülni és április 1-én a vetéshelyzet olyan rossz volt, amilyenre évek óta nem volt példa. E körülmények összevetéséből a várható termést 354 millió bushelre becsülik, ami rendkívül rossz eredmény és még a múltévinél is jelentősen kevesebb, ami pedig évtizedek óta az Egyesült Államok legrosszabb termése volt.

Az aratás előtt ilyen hosszú idővel történő becslést természetesen csak nagyon óvatosan kell fogadni, hiszen az aratásig következő három hónap időjárásai viszonyai még nagyon sokat változtathatnak a végeredményen. Minthogy pedig a bevetett területekről szóló jelentések erős csökkenésről számolnak be, kétségtelen, hogy az idei termés igen soványnak ígérkezik még akkor is, ha az aratásig rendelkezésre álló idő igen kedvező is lenne.

Indiában a vetések állása a januári rendkívüli szárazság és az azt követő igen hideg időjárás következtében rendkívül gyenge.

Észak-Afrikában az időjárás viszonyok kedvezőek voltak a vetésekre, amilyen nagyban hozzájárult a márciusban és április elején bekövetkezett kiadós esőzés. Eltekintve a sirokkó okozta jelentéktelen károktól, ezen a vidéken igen jó terméseredményekre van kilátás, ami a vetésterület csökkenése mellett is bőségesen kárpótolni fogja a termelőket.

— GANDHI HALDOKLIK. Londonból jelentik: A Daily Express tudósítása szerint Gandhit, aki legutóbb a páriák egyenjogúsítása érdekében éhségstrájkot kezdett, ma háromnapos éhségstrájk után olyan állapotba jutott, hogy életben maradásához kevés a remény. Orvosai rá akarják bírni, hogy hagyja abba az éhségstrájkot, de Gandhi hajthatatlan. Az orvosok szerint, ilyen körülmények között a katasztrófa elkerülhetetlen.

T A L L O Z Á S

A Barna Ház rémségei

A Manchester Guardian folytatja a Barna Ház rémségeinek leleplezését. Ismerteti Katz dr. kórházi orvos megkínzásának történetét. „Az orvost lakásából vitték el s a Barna Ház pincéjében embertelenül összeverték, úgyhogy tudóvérést is kapott más sérüléseken kívül”. A barna csekisták több rémtettét sorolja fel ezután a lap és hiteles adatok alapján számol be azokról a példátlan brutalitásokról és embertelenségekről, amelyek a hirbédű ház pincéjében nap mint nap lejátszódtak. A legraffináltabb kínzási eszközöket használják a barnainges legények.

Gyengébbek kedvéért: A Manchester Guardian tartja a világ legmegbízhatóbb lapjának.

A papagály

A Darmstädter Zeitung-ban olvassuk az alábbi hirdetést: Ötven márkát jutalmaz kap, aki megszökött papagályomat visszahozza. A papagály ezt kiáltozza: Heil Hitler! A becsületes megtaláló juttassa el a papagályt Eugen Wagnerhez, becsü- és árverési csarnok. Karl-utca 41. Telefon 2945. Keresztény üzlet. — Az utolsó két szó hirdetési díjáért kár volt. A becsületes megtaláló a papagálytól amugyis megtudta volna, hogy „keresztény üzlet” ma a papagályt „Heil Hitler”-re betanítani.

Vér nélküli, de tragikus

A Berliner Tageblatt május 7-i számában olvassuk: „A márciusi forradalom, az eszmék igazi forradalma, vér nélkül folyt le. Ezt már több alkalommal megállapították. Ugyanigy megállapították azt a tényt is, hogy következményeiben súlyos és nagyszámú tragédiákat hozott”. Mi történt, hogy az átmázolt Berliner Tageblatt így mer írni? Vajjon nem csak elírás? Vajjon jól fordítottuk németből? In ihm Gefolge eine grosse Anzahl von Tragödien schwerster Art hatte”. Nincs tévedés. Jól fordítottuk.

Hitler és Roosevelt

A Wolff távirati ügynökség jelenti Washingtonból: Dr. Schacht az amerikai nagy lapok munkatársait fogadta. Dr. Schacht kijelentette, hogy Hitler esodálattal adózik a határozott és mozgékony amerikai elnökkel szemben és hogy az amerikai helyzet a némettel sok tekintetben hasonlatos. Hitler Adolf kancellár nem mint diktátor kormányozza az országot, hanem előbb a választásokon, később a birodalmi gyűlésben hatalmas többséget kapott. „Ez a legjobb politika és ez a demokráciának legjobb formája” — mondotta tovább Schacht. A tömegek előbb vezetőt választanak és azután követik vezetőjüket. Amerikában is ugyanaz történt, mint Németországban. Ez az oka annak, hogy Hitler Amerika és Amerika elnöke iránt nagy tisztelettel van”. Mindenesetre hála és köszönet Schacht-nak. Most már tudjuk, hogy mi a demokrácia, sőt azt is tudjuk, hogy az amerikai és a német „demokrácia” között nincs is különbség.

Könyv, amelynek csak felét égetik el

Hans Heinz Ewers és Magnus Hirschfeld közösen könyvet írtak. Mi több, két könyvet írtak. Magnus Hirschfeld szexuális intézetének könyveit maglyahalálra küldötték a német diákok. Vajjon mit csináltak azokkal a könyvekkel, amelyeket Ewers és Hirschfeld közösen írtak? Magnus Hirschfeld műveit el kell égetni, mert Hirschfeld zsidó és azonfelül szexuális kutató. Ezzel szemben Hans Heinz Ewers mi volt szabad elégetni, mert Ewers írta meg Horst-Wessel életrajzát és Ewers nem zsidó. Tragikus és nagy lelki problémája lehetett ez a kérdés az autodefekció levezetésével megbízott diákságnak. Valószínűleg úgy oldották meg a kérdést, hogy a két műnek, csak a felét égették el. Azt a felét, amelyet Magnus Hirschfeld írt.

Dijpályázatunk

250.- Leiert egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

A	G	F	A	R
P	O	P	U	L
B	O	X	U	L

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becserélés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA ——— BOX

Dollfuss átszervezte kormányát és csak olyanokat visz magával, akik távol állanak a szélsőségektől

A szövetségstanács Dollfuss ellen — Elkészült az új eskümintá — Az osztrák állami tisztviselőknek nemcsak az államra és az államformára, de a mindenkor kormányra is fel kell esküdniök

Bécs, május 12.

A salzburgi keresztényszocialista párt napnak megvannak a maga eredményei. Az, hogy Dollfuss és kormánya határozottan és ellentmondást nem tűrően leszögezte a kormányzat jövődi irányát, döntően hatott magára a kormányra is.

Dollfuss Salzburgban kihangsúlyozta, hogy sem bal-, sem jobboldali kísérleteket nem tűr el és így az, akinek nem tetszik a kormány mai irányvonala, vonja le a következményeket és hagyja el ezt a kormányt és ezt a pártot.

Itt a magyarázata annak, hogy a salzburgi párt nap másnapján már bekövetkezett a kormány átszervezése. Egy sereg miniszter kilépett a kabinetből és helyette mások léptek be, olyanok, akik száz százalékosan aláírják a kormány vonalvezetését. Weidenhoffer, Jakoncig és Dachinger ma már nem tagjai a Dollfuss-kormánynak. Ezzel szemben belépett Buresch a kabinetbe.

A középpártok új osztrák-kormányra ilyen formán rendben volna.

Most meg kell tisztítani az állami hivatalokat is a nem odaváló elemektől. Erre a célra új eskümintát dolgozott ki a kormány, amely sokkal szigorúbb, mint a régi volt.

Az állam hivatalnokai nemcsak az államra, de a kormány hűségét szolgálata is esküt kötelesek tenni.

Aki ezt az esküt nem teszi le, azt automatikusan elbocsátják az állam szolgálatából, mert olybá veszik, hogy ezt az államot, ezt az államformát és ezt a kormányt nem akarja szolgálni.

Nagyon természetes, hogy Dollfussnak ez az erélye nem tetszik a pártoknak és a politikusoknak. Tagadhatatlan, hogy ez a rendszámlás is diktatórikus jellegű és azt a népképviselőt nyugvó demokrácia szempontjából éppen úgy kifogásolni lehet, mint a mussolinizmust, vagy a hitlerizmust.

A szövetségi tanácsban Körner tábornok támadta élesen Dollfuss-t. Megállapította, hogy a kancellár még arra sem érdemesítette Ausztriát, hogy római utjából hivatalos nyilatkozatot tegyen és így valóban Ausztria még ma sem tudja, hogy miért volt és mit végzett a kancellár Romában.

A szövetségi tanács — ez nagyon érdekes — magáévá tette Körner tábornok kifogásait és utasította Dollfuss-t, hogy számoljon be a szövetségi tanács előtt római utjának eredményeiről.

A bécsi progresszív sajtó nagy jelen-

tőségének tartja a salzburgi párt napot és megállapítja, hogy Dollfuss nagyon helyes utakon jár, amikor a szélsőségek befolyását letörli és az osztrák szellem elleni merényleteket visszaveri. Hibáztatja azonban ez a sajtó, hogy Salzburgban ugyanekkor nem nyilatkozott a kancellár

odavonatkozólag, hogy az ellenzéki, de polgári jellegű pártokkal hajlandó-e összedolgozni. Dollfuss nem a polgári közrepre támaszkodik — mondják a polgári lapok —, hanem a Heimwehrre, amely pedig maga is olyan állapotban van, hogy szintén támogatásra szorul.

Az új osztrák kormány összetétele és a szélsőséges mozgalmak

Újabb bécsi jelentések szerint az osztrák kormány új összetétele nagy jelentőségű. Ezzel az átszervezett kormánynál

Dollfuss azt demonstrálja, hogy szembefordult egy a nemzetiszocialistákkal, mint a Heimwehrrel.

Az új kormányban nem foglal már helyet Jakoncig, aki, mint ismeretes, a Heimwehr támogatója volt. Olyan miniszter, aki a nemzetiszocialista mozgalommal szimpatizál, szintén csak kettő van a kormányban. Az egyik Fey, aki azonban első sorban legitimista és csak másodsorban nemzetiszocialista, a másik

pedig Neunstädter-Stürmer, aki szintén nem vérbeli nemzetiszocialista, mert alig néhány hete még erős és éles cikket írt a Németországgal való Anschluss ellen.

Feltűnést keltett, hogy az új kormányban Buresch is helyet kapott, aki viszont a Magyarországgal való kapcsolat kiméltetésének híve. Emlékeztet, hogy Buresch néhány nappal ezelőtt Magyarországon tárgyalt és ez a tárgyalás már akkor feltűnést keltett. Most, hogy Buresch helyet kapott a kabinetben, Bécsben azt beszélik, hogy az új osztrák kormány a magyar viszonyt még melegebben ápolni fogja.

Kihirdették a rokkant-nyugdíj-törvényt és az új CFR-szabályzatot

Bukarest május 12.

Mintegy két évvel ezelőtt megszavazta a kamara a csatolt területek rokkant-törvényét, amely azonban akkor nem került a szenátus elé. A szenátus ez év áprilisában tárgyalta csak a rokkant-törvényt, azt módosította, megszavazta és visszaküldte a kamarának, amely április 17-én ezt a módosított törvényt is megszavazta. E törvény szerint a csatolt területek rokkantjai a régi rokkantjaival egyenlő magasság rokkant nyugdíjat kapnak.

A törvény nem került azonnal kihirdetésre, de végül mégis a Hivatalos Lapban is megjelent.

A Hivatalos Lap 97., április 28.-i keleti számának 3044 és 3045 lapjain hirdették ki a törvényt, amelynek kihirdetési kelte 1933 április 25. Ugyancsak ennek a számnak 3047. lapján kihirdették a törvény népszerűsítő hasznát is.

Ugyancsak régóta várja az érdekelt vasutasok annak a CFR-szabályzatnak kihirdetését, amelyet a képviselőház március 29-én, a szenátus pedig április 8-án szavazott meg és amelynek legfontosabb paragrafusa a 46. paragrafus, amely kimondja, hogy a CFR szolgálatból valakit csak fegyelmi úton lehet elbocsátani és ezzel mintegy megszűnik a román nyelv nemtudása címén rendelteti úton való elbocsátás sorozata.

A CFR-szabályzatot a Hivatalos Lap 1933 április 21. keltezésű számának 3021 és következő oldalain hirdették ki.

Ne kísérletezzon egészségével. Kérjen Ön is kimondottan eredeti „OLLA” GUM.?

„OLLA” GUM.?

Óvszert, mely megóvja egészségét

13. május 15-től novemberig. Naponta 4-szeri étkezés, szobával együtt személyenként 110 lej. Szobát esetleg koszt nélkül is ad.

Férfi részére keresek kellemes nyaralóhelyet falun, esetleg Brassó közelében. Előnyben, ahol „esztena” van a közelben. Három hónapról lenne szó. Hajlandó 1500 lej fizetni. Jobb családnál és ami a fő, tisztaság és jó levegő legyen. Cim: Fizető-vendég, Targu-Mures. Marosvásárhelyi Városi Gőzfürdő.

Stark Ferenc Szobáta—Sovata, fakereskedő, jud. Mures. Gyönyörű kirándulohelyek. A híres szobáta fürdő. Egy szobában 2-3 vendéget fogadna, június 1-től szeptember 15-ig; (férj, feleség, gyermek). Ár naponként 100 lej, gyermekért 60 lej, négyszeri étkezés. Szép kertes lakás a fürdő közelében. Fogadna 3 nagy fiút, vagy leányt is.

Balázs József földbirtokos-tisztviselő, Ocna Sibiului—Vizakna. Fürdőni az Ötszótóban lehet, erdők, hegyek. Két szoba kiadó, fogadna 4 fiút és 1, vagy két felnőttet május 15-től szeptember végéig. Szülők nélkül is 4 fiút 12 éven felül. Ár felnőttnek 70, gyermeknek 50 lej, 4-5-szori étkezéssel. Napsütéses udvar és kert. Joghurt-kúra.

Eleck Mihályné tisztviselő, Sibiu (Nagyszeben), Piața Prințul Carol 25. Kiadnám három utcai szobát, főtérre levő, elegánsan butorított lakasomat, zongorával, fürdőszobával, június 1-től szeptember 1-ig, kizárólag urinak, vagy egy szobát egyedülálló hölgynek, 1 hónapra is, kinek partnere lenne. Kivánságra elsőrendű ellátás és kiszolgálás. Fizetés előre, megegyezés szerint.

Balázs Mihály magántisztviselő, Brassó, Str. Drobantilor mica 12. Fogadna egy 3 személyes családot június 1-től szeptember végéig. Ár személyenként, 3-szori étkezéssel 100 lej. Lakás portmentes helyen, kerttel. Esetleg koszt nélkül is, konyahasználattal.

Forizs Ferenc vendéglős, Praid, jud. Odorheiu. Helyben sósfürdő, hideg és meleg, 7 és 15 lej egy fürdés. Közele kirándulohelyek: Szováta fürdő 5 km., Korond fürdő 8 km. Fenyves Buciu hegység, pisztrángus patakokkal 3 km. A vidék erdős és hegyes. Sóbánya helyben. Autóbuszjárat Korond és Szováta-fürdőre. Jelentkező vendéglős több fizető-vendéget fogad. Ellátást ad naponta háromszori étkezéssel felnőtteknek 40, 12 éven aluli gyermekeknek 30 lejért. Szénsavas borzice is van. Tiszta szobákat ad székely háznál, 2 ágyas szoba 50, 1 ágyas 20 lej naponta. Garantiálja a pontos elszállásolást és a házikosztját. Villanyvilágítás.

A B. I. vendéglátó szelvénye

Kívágni és beküldeni!!

Név.....

Foglalkozás.....

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul).....

Utolsó posta.....

Yasutállomás.....

Fürdőni lehet-e és hol?.....

Kirándulni lehet-e és hová?.....

Erdős hegység van-e a közelben?.....

Hány szobát akar kiadni?.....

Hány vendéget óhajt?.....

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?.....

Bátlók nélküli vállalkoz-e gyermekek nyaraltatását?.....

Ha igen, hány gyermeket és milyen korukat?.....

Mit kér egy személy után naponta?.....

Mit kér egy gyermek után naponta?.....

Hányszori étkezést ad naponta?.....

MEGJEGYZÉS:.....

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)

páratlan szénsavas radioactiv sós-vasas forrásvezetékkel. — Biztos gyógyhatás szervi elhízások, érelmeszesedéses szív- és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vesebetegség, izomcsúsz, hólyagbaj, húgyúti és kimerülési idegesség esetén. — Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kúttól konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árával. — Új, modern uszoda, napfényes stranddal. **Fürdőnyitási május 15-től október 1-ig.** — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.

Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BÁNÁT.

Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetségének közgyűlése

Medgyes, május 12.

Az EGY. ezévi közgyűlést Medgyesen tartotta meg. A közgyűlésen **Diamant Izsó**, az Ugri kolozsvári körzetének elnöke és dr. **Böszörményi Sándor** ügyvezető igazgató is résztvettek. Brassóból, Medgyesről, Nagyszebenből, Segesvárról, Dicsőszentmártonból, Besztercéről és Szászsebesről mintegy hetven gyáripáros jelent meg a közgyűlésen.

A közgyűlést megelőzően a résztvevők megtekintették az Irti kartonnyitót, a Westen zománcedény és a Vitrometun üvegyárat, ahol a racionalizálás terén érdekes és meglepő újításokat tapasztalhattak.

A közgyűlést **Schmutzler Richard** elnök nyitotta meg. Előszörban a kolozsvári vendégeket, majd a vendéglátó medgyesi csoport és a többi helycsoportok vezetőit üdvözölte. Az elnök megnyitóbeszéde az aktuális gazdasági helyzet tömör ismertetése után a **tulzott nacionalizmus** és gazdasági elzárkózás káros következményeire és végül a küszöbön álló gazdasági világkonferencia jelentőségére mutatott rá. Az évek óta tartó krízis csak a termelés és kereskedelem szabadságát bénító korlátozások megszüntetésével fordulhat jobbra.

Az elnöki megnyitó után **Diamant Izsó** megköszönte a meghívást, amelyben az erdélyi gyáriparos körzetek szorosabb együttműködésének újraéledését látja. A kollaboráció gondolata tőle ered s annak megvalósítását melegen üdvözlö. — Az

együttműködés a célszerű munkamegosztás mellett főleg azért szükséges, hogy az erdélyi gyáripár érdekeit egyöntetű fellépéssel Bukarestben hathatósabban lehessen képviselni és megvédeni.

A szövetség lefolyt évi működéséről szóló jelentést **Sebesi Izsó** titkár terjesztette elő. Ezután a közgyűlés **Karres Sámuel** alelnök indítványára a miniszterelnökhöz, kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez tiltakozó táviratokat küldött az adóztatási sérelmek miatt, majd dr. **Böszörményi Sándor** javaslatára a munkaügyi miniszterhez táviratozott, melyben a gyáripárnak a betegséglelyző pénztárakban a teherviseléshez mért igazságos képviselést kérte.

A közgyűlés végén **Westen Péter** zománcedénygyáros a pénznek a gazdasági életben való szerepéről tartott lebilincselő előadást, melyhez érdekes vita fűződött.

Itt jegyezzük meg, hogy a közgyűlés alkalmát a brassói és kolozsvári körzetek vezetői arra is felhasználták, hogy az elharapódzó bojkottmozgalom kihatásait megbeszéljék. A szövetségek mint politikamentes érdekképviseletek, szigorúan gazdasági szempontokból vitatták meg a kérdést és megállapították, hogy a mozgalom mindkét félre felmérhetetlen károkat okozhat. Eppen ezért elhatározták, hogy kölcsönös felvilágosító munkával, informálással és a sajtó tájékoztatásával is oda fognak hatni, hogy az erdélyi iparra és kereskedelemre káros mozgalom nyugvóponttra jusson.

Rejtett szenzációk a budapesti vásárvárosban

Budapest, május 12

Szombaton délelőtt **Gömbös Gyula** miniszterelnök megnyitotta a Budapesti Nemzetközi Vásárt, amelynek vásárnap estig több mint százezer látogatója volt. Ez az óriási páratlan siker bizonyítja a legjobban, hogy az idei vásárt jól, hibátlanul rendezték meg, olyan aprólékos gondokkal, hogy fel tudták kelteni a legszélesebb néprétegek érdeklődését, — a melyet aztán teljes mértékben ki is tudnak elégíteni. Mindenki jóval több látványosságot talál, mint amennyit a legfokozottabb igény is remélhetett s szerte a fővárosban mindenki csak az elragadtatás hangján beszél a vásárról és annak sok-ezernyi a gyáripárnak, helyesebben a modern technikának minden csodájára kiterjedő szenzációjáról.

Maga a vásár olyan nagy, hogy minden részletéről beszámolni lehetetlenség, de egy sereg rejtett s eddig még nyilvánosságra nem hozott kedves részlet a toll alá követelődik. Ilyenek:

Van itt a rengeteg sok gép, butor, textilár, a temérdek sok gyári áru között mintegy elásva a modern kor és a technika csodái között egy öreg hódmezővásárhelyi parasztasszony, aki a közönség szemeláttára rajzolja és festi kezdetleges eszközeivel a majolika edények magyaros színes virág- és madármintáit csak úgy fejből, ösztönösen, ahogy azt talán még lihapasztor korában leste el a természet-től s ahogy azt talán még menyasszony korában álmolta meg: szírványosan, ragyogóan. Istenadta tehetség, vérbeli művész, a magyar háziiparnak csodálatos képességű művelője. Novák nének hívják, 59 éves.

A baromfiudvarban olyan házinyulak is vannak, amelyeket nyírnak, akár a juhokat és szőrükből a legfinomabb posz-

tót készítenek.

Van itt egy hatalmas remekbe készült, luxusautóra emlékeztető hatüléses motorcsónak, egy magyar mérnök-szenzációs találmánya. Kanadaiak vették meg 1500 dollárért és azt mondják, hogy Amerikában még 3000 dollárért sem tudnák megépíttetni. Ugyancsak magyar mérnöknek a találmánya egy weckend-motoroscsónak, kétszemélyes kényelmes hálósobával, nappalival, konyhával, kamrával, ruha- és toalettfülkével. Csodálatos miniatűr palota.

Az Iparcsarnokban épült külön színház színpadán gyönyörű és elegáns mannequinek a legdivatosabb ruhákat, az új kreációkat mutatják be. A siker akkora, hogy alig lehet helyt kapni.

Ötvenhárom egyszerű hevesmegyei ember megtalálta nyitját annak, hogy kell színes és tökéletes kiviteli gyermekjátékszereket készíteni. Ősi, ösztönös művésztűk, színes és utólrhetetlen szépségű formákat ad a fadarabkáknak, amelyekből remekműveket faragnak, színeznek. Külföldi rendeléseket kaptak, még Amerikába is szállítanak.

Még egy szenzáció: a vásár vezetőségének felkérésére május 11-én Budapestre érkezett a világ legnagyobb repülőgépe, a világhírű „Do X”. Erről csak ennyit most: 12 motoros, 7700 lóerős, 116 utas számára van berendezve pazar fényűzéssel, a szárnya akkora, hogy a beleépített folyosókon hosszú sétákat tehetnek az utasok. Hydroplán, a Dunán horgonyoz a képviselőház közelében. A vásár vezetősége azért kérte Budapestre, hogy a vidékről és a külföldről jövők is megcsodálhassák a léghajóznak ezt a büszke óriását, amely több napig marad itt és sétatukra is visz magával közönséget. Hogy a vásár közönsége jól láthassa, a vásár területe felett, egészen alacsonyan, sokszor kering. A vásáron, mint említett, minden lépten-nyomon csodálatos látványosságok fogadják a látogatókat, akik az idén feltűnő nagy számban kerülnek ki a vidék és a külföld lakossága közül. Oka ennek nyilvánvalóan az, hogy a vidék és a külföld is jól tudja, hogy az idei vásár elsősorban az ő érdeklődésüket akarja teljes mértékben kielégíteni. Kár, hogy a vásár csak rövid tíz napig tart, hogy a vásárigazolvány kedvezményével csak május 15-ig, hétfő déli 12 óráig, lehet Budapestre utazni.

Fiatalság és üdeség..

két tényező, melyet minden nő előnyben helyez. A nő kívánsága minden alkalommal tetszeni és maga köré varázsolja a tavasz és a fiatalság illatát. A CUBANITA kölni viz, kitűnő és finom illata kiegészíti egyéni bájosságát. A CUBANITA kölni viz a parfüm művészetét ismerők kedvence lesz.

Eau de Cologne
cubanita
D'Argy

A D'Argy pudert és a Cubanita kölnvizet használja minden szép asszony.

„CINA” ÉTTEREM BUKAREST.

közi a n. é. közönséggel, hogy megnyitotta

kerthelyiségét

Ebédmenü Lei 80. — Este Jazz-tánczene, Jean Fanico, George Budala. — Jazz-hangulat: Müntzer Willy.

Bármilyen fogyasztást kiszolgálunk

TUSNÁDON

keresek 3 szoba-konyhás lakást főtűn, július 10-étől augusztus 15-ig. Föltételek közlendők. Magazinnal Medias Bucuresti, Str. Băraiei 25 címre.

Ha este étkezése alatt vegyen egy szem „Grain de Vals”-t. — Hatása holnap reggelre mutatkozik.

hashajtó

GRAINS de VALS

vértisztító

10vényi és opotherapikus kivonatokból készült

Öfelsége a vendég!

Ez a mi jelszavunk és a mi sikereink titka.

Mindent a vendégért és mindent a vendégnek!

A legjobbat, a legolcsóbbat!

A legjobb helyen fekvő szállodánkban nagyon jó szobát, kitűnő ellátással

12 P.-ért adunk

Bristol Szálloda

Budapest — Dunapart.

SPORT

A Bocskai győzött Nagyváradon

Nagyvárad, május 12

A román nemzeti ünnep alkalmával a debreceni Bocskai, a legstílusosabb magyar csapatok egyike Váradon szerepelt, ahol a három NAC játékoskal megerősített Crisana volt az ellenfele. A debreceni csapat Teleki nélkül állott ki, azonban lelkes játékaival, szép stílusával a nézőközönség legnagyobb elismerését vívta ki. Különösen a válogatott Markos és Eöry remekeltek.

A BSzKRT döntetlenül végzett Bukarestben

Bukarest, május 12

A magyar amatőr csapatok táblázatán harmadik helyen álló BSzKRT csapata tegnap Bukarestben a román bajnok Vénussal játszott és 1:1 arányú félidő után 3:3 arányban döntetlenül végzett.

A Soroksár győzött

Budapest, május 12

Tegnap a Soroksár—Nemzeti ligamérkőzésen a Soroksár 1:0 (0:0) arányban győzött ezzel egy időre elkerült az utolsó helyről.

Brassói labdarúgó eredmények

Tegnap Brassóban három elsőosztályú bajnoki mérkőzést játszottak le. Egyik sem nyújtott igazi sportot, a közönség sokat unatkozott. Meglepetés csupán a munkáscsapat nagy veresége.

Ioria—Izvorul 3:1 (2:0). Az utolsó helyezettek mérkőzése a Horovitz-al meg erősödött Ivria megérdemelt győzelmével végződött. Az első gólt Horovitz már az első percekben elérte, majd Naftalie egyéni akcióból lő gólt. Röth a második félidőben szép saroklövessel háromra emeli a gólok számát, az Izvorul 11-esből Savulescu révén szépít. Hamar bíró sokat tévedett a lesállások megítélésénél és

A mérkőzés egyetlen gólját Eöry rugta. Püllök kapus kis szerencséjével védhette volna a lövést. A Crisana is szépen támadott. Boietnak egy hatalmas lövését a Bocskai kapusa a kapuvonalon fogta. A második félidőben a Bocskai háttérje hendszet vétett, a megítelt tizenegyes azonban Püllök a kapufának rugta. A mindvégig fair mérkőzést Mate bíró gyengén vezette. A Crisana legjobbjai a háttérpár és Bonat, továbbá a NAC-ista Kovács és Kocsis.

Gidálnak, az Ivria legjobbjának kiállítás is tulszigoru ítélet volt.

Olympia—Victoria 5:0 (2:0). A sik tartalékkal játszó Victoria felett könnyen győzött az Olympia. Alacsony színvonalu, unalmas mérkőzés, melynek góljait Zeides, Honigberger, Lautmann rugták, azonkívül két öngól is esett. Bíró Tóth.

IAR BMTE 5:1 (3:0). A repülőgépgyáriak jobb csatársorukkal győztek a tartalékos munkáscsapat ellen. Sok durvasággal, két lerugással végződött a mérkőzés. A munkáscsapat ilyen játékkal nem szerez magának hivat. Góllövők: Bertha 3, Zoltán 2, a BMTE-ből Stancu. Ruzicska bíró kiengedte a mérkőzést a kezéből.

Brasovia Gloria 3:0 (0:0). Barátságos mérkőzés, verekedéssel. A Gloria nagy ambícióval, a Brasovia lélek nélkül, több tartalékkal szerepelt. Gyenge iramu mérkőzés, melynek egyetlen öröndetes jelenése Szederjessy javuló formája Góllövők: Vogel (2) és Szederjessy. Bíró Lungu.

Rövid sporthírek

A Brassói Turista Egyesület az idei közgyűlés után az elmúlt évben megjelent Erdélyi Turista című folyóirat helyett évkönyvet ad ki.

A **Moto Club Roman** május 14-én, vasárnap 30 km-es távon üldözési versenyt rendez, melyre nevezni díjtalanul lehet Lechner A.-nál, Szent János-utca 15 szám alatt. A verseny kezdete délelőtt 10 órakor, a Rezsőköruton. (Iperegylet előtt.)

A brassói atlétikai liga elnöke, titkára és pénztárnoka minden héten csütörtök este 7 órától kezdve az Olympia sportpályán az érdeklődők rendelkezésére áll.

A brassói Glória Sport Club közgyűlése a következő tisztikart választotta meg: elnök Szabó Dénes, alelnökök Ürdögh Gyula és Kovács Imre, titkár Leitinger M. Béla, pénztáros Kész Károly, intéző Borsai Ödön, segédintéző Bartha Mihály, ellenőrök Lázár István és Páll Árpád, szerzős Máté József, ezenkívül 10 tagu választmány.

Atlétikai évkönyvet ad ki a brassói liga, mely értékes szakcikkek, bírálatok, eredménytáblázatok, tanácsok egész sorát tartalmazza.

A magyar-morva ökölvívóversenyt a magyarok 9:7 arányban megnyerték.

A Davis-Kupa mérkőzések során a következő eredményeket érték el: USA—Mexico 5:0, Ausztria—Belgium 3:2, Irország—Dánia 3:2.

A magyar vízipóló utánpótlás Hannoverben 4:4 arányú döntetlent ért el. A jelentések szerint a bíró megint belefűtött a gólba, meghosszabbította, majd megrövidítette a félidőt, sorra kiállította a magyar játékosokat. Lakyt úgy megütötték, hogy eszméletlenül a víz alá került. A németek terrorral akarják megszakítani a magyar csapat győzelemsorozatát.

Románia az európaibajnoki vívóversenyek következő számaira nevezett be: egyéni tör, egyéni párbajtőr, (epée), kard csapat és kard egyéni versenyre.

A román Davis-Kupa csapat, Poulieff, Réti és Botez tegnap repülőgépen Athénbe utazott.

A Stadiu Roman rögbycsapata a franciaországi Clermont Ferrandban 29:3 (21:3) arányú vereséget szenvedett.

Újabb vízipóló győzelem

A magyar vízipóló utánpótlás csapata tegnap a németországi Wildesheimben a Schwimmverein csapatát 9:2 félidő után 14:8 arányban legyőzték.

RAKETT-HUROZÁS

SELYEMHURRAL 220 lej
ANGOL BÉLHURRAL már . . . 270 lej/tel
Videknek 24 órán belül a beküldött ötöket postázom
TRITSCH, Sportáruház, BRASSÓ, Str. V. Mihai (Kolostor-utca) 20. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Ultramodern villa, központi fűtéssel, 3000 m² park kerttel és strandfürdővel ELADÓ. Felvilágosítást adnak dr. Toma Jonescu-utca 13. 11200

Prima préselt széna eladó. Szucher Abrahám, Ditrău, Jud. Ciuc. 11250

PRIMA savanyúkáposzta kapható. Brassó, Vár-utca 88. Kilónként 6 lej. 11206

Eladó olcsón majdnem új „Chevrolet” luxutó, 37. tip. Brassó, Rapid garázs. 11282

Gazdasági szekér, jókarban levő, megvételre kerestetik. Ajánlatok „Gazdasági szekér” jelige alatt a kiadóba. 11294

Allást keres

Intelligens urifü elmenne primhegedüsnak jazz-bandba. Cim 11270. szám alatt a kiadóban.

Rokkant, volt hivatalnok, állást keres, ülő foglalkozáshoz. Ovadákot adhatok. Cim 11301. szám alatt a kiadóban.

Házvezetőnői, esetleg házikisasszonyi állást keres megbízható urileány. Szives megkereséseket Buttyán Mária, Sinaia, villa Arghir. 11302

Allást nyer

Előkelő biztosító társaság újrendszerű biztosítás kötése-re üzletszerzőket keres. Szakmabeli gyakorlat nem feltétlenül szükséges. Nyugdíjasok, rokkantak előnyben. Ajánlatok a lap kiadóhivatalában „Tisztességes kereset” jeligére irandók. 11303

Gyermeektelen házaspár ház-mesternek kerestetik, Schütz V. fiainál, Brassó, Lensor. 11248

Fényképész laboráns (nő) keres Foto Adler, Braşov, Regele Carol 12. 11279

50—60 ezer lej garanciával bíró jó üzletembert keresek, jömeneteli korcsma és fűszerüzlet azonnali átvételére, kedvező ajánlatokkal. Csak személyes jelentkezéssel tárgyalok. Kolombán István, Olasztelek, jud. Odorheiu. 11295

UTAZÓ, üveg-háztartási cikkből, megbízást kaphat. Ajánlatot „Mellékjövdelem” jeligére Rudolf Mosséhoz, Oradea. 11296

Lakás

Tusnádfürdő főszótányon nagy üzlethelyiség bérbeadó. Értekezni Foto Adler, Braşov, Regele Carol 12. 11280

Könyvek

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

A nemi belegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés.
Írta: dr. Vondó János tanársegéd.
Ára 60 Lei.
Kapható:
Brassói Lapok Könyvosztályában

Vulcan-Szászvolkány

(Brassóvármegye)

strandfürdője megnyílik:
vasárnap, május 14-én.

Kedvezőtlen idő esetén a megnyitást a következő vasárnap lesz.

Étterem, kitűnő ételek és italok!
Rendes árak!

AZ ÉRELMESESEDES

GYÓGYÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

Írta: DR. BUCSÁNYI GYULA e. ü. tanácsos, főorvos. — Ára 45 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.

Horganyozott drótkerítést

baromfi-farmok, tenispályák, kertek bekerítéséhez a legjobb minőségben szállítunk, 3-50 m. magasságig. Nem tévesztendő össze más silányabb gyártmányu anyaggal.

Elsőrangú minőség, tetszetős, tartós kivitel, olcsó árak.

PÁSZTORI & HETTMANN, sodronygyár, Brassó.

Szerkesztői üzenetek

561.210. számú előfizető. Hogy a nyugdíj kérdésében kívánt felvilágosítást pontosan megadhassuk, Bukaresthez fordultunk. Milyen helyet választ kapunk, Önt e helyen értesítjük. — R. N. Gy., Nagyenyed. A vasutigazgatóság tényleg így határozott, de a rendelet részletesen kidolgozva még nincs. Tessék körülbelül 3—4 hét múlva az Önnel illetékes CFR inspekciánál érdeklődni. Az ilyen rendeletek, ha elkészülnek, először az inspekciákhoz kerülnek. — P. M., Fogaras. Ön azt kéri: adjunk tanácsot, hogy miképpen lehetne egy jobb sorsra érdemes embert segíteni. Nem tudunk tanácsot adni, de talán az a néhány tízezer ember, aki a B. L.-t olvassa, tudna ezzel a nagyszerű gyerekekkel valamit csinálni. Utólagos engedelmeivel leköszöljünk levelének Bálint Péterre vonatkozó részét. „Van Fogarason egy szegénysorsu magyar fiú, Bálint Péter, aki csodás tehetséggel van megáldva: fejből milliárdokkal szoroz, oszt, másodpercek alatt a legnagyobb pontossággal. Előzőtt másfél hónappal feladtam neki egy szorzási műveletet. Az eredményt, amely billickekkel kezdődött, 1 perc és 24 másodperc alatt pontosan megadta. De ami a legbámulatosabb, még ma is emlékszik, hogy ez a szorzási feladvány milyen számjegyekből tevődött össze. Másfél hónap elmúltával... En a feladás percében sem tudtam volna ismételni fejből, ha le nem írom... Faluról jött Fogarasra és itt napszámok munkával tengeti életét, pedig igazán értékes ember és jobb sorsra volna érdemes. Dacára, hogy csak 6 elemi végzettség (jelesen), meglepően műveltenek mondható. Lelkében erős a vágy, hogy tanuljon és valami váljék belőle, de gyámoltalan külső megjelenése miatt senki sem tördök vele.” — N. J. 412.196. számú előfizető. Emlékszünk is az Ön esetére és emlékszünk arra, hogy választ is adtunk sorsjegyzüneteink között. Néhány nap múlva újra válaszolunk. Addig a kértzett értékpapiroknak utánanézettünk. — Sz. L., Bukarest. Küldjön be versei közül 3—4 darabot. Szívesen elolvassuk. — P. S., Érmihályfalva. Jogtanácsunk néhány napon belül e helyen válaszol.

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

A sepsiszentgyörgyi Mikó-kollégium egy lakóház építési munkáinak vállalatba adása céljából árlejtést hirdet. Az épület tervrajzai megtekinthetők és költségvetési példányok díjtalanul átvehetők f. hó 16-án estig.

Bizományos-ügynök, ki eddig Németországgal dolgozott, droguista- és gyógyszerész-vetőknel jól bevezetve, szakmabavágó

belföldi képviseletet

keres, esetleges bukaresti raktárral. Német-román levelezés. Edgar Steiner, Bukarest, Str. Aurel Vlaicu 21.

JACQUES DEVAL:

A PRÉDA

Az Athenaeum-sorozat legújabb regénye. Egészvászonnkötés. Ára 60 lej. Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 (az udvarban)